

Dispensation fra drikkevandskvalitetskravet for DMS på Ørbæk Vandværk

Nyborg Kommune giver Ørbæk Vandværk dispensation fra drikkevandskvalitetskravet for pesticidnedbrydningsproduktet DMS. Dispensationen gives efter samråd med Styrelsen for Patientsikkerhed. Dispensationen udløber den 1. november 2022.

Dispensationen gives med hjemmel i § 17 i drikkevandsbekendtgørelsen¹ og på følgende vilkår (jf. § 18, stk. 1 nr. 3 og nr. 5-7 samt § 18, stk. 2 i drikkevandsbekendtgørelsen):

- 1) Dispensationen gælder til 1. november 2022. Efter denne dato skal vandkvalitetskravene være overholdt.
- 2) I dispensionsperioden må værdien på 0,4 µg DMS pr. l ikke overskrides, og den samlede værdi for pesticider på 0,55 µg/l må ikke overskrides.
- 3) Ørbæk Vandværk skal senest 8. september 2022 sende en handleplan til kommunen. Planen skal indeholde et sammendrag af projektet for de nødvendige udbedrende foranstaltninger, herunder en tidsplan for arbejdet og et skøn over omkostningerne og bestemmelser om revision.
- 4) Ørbæk Vandværk skal udarbejde statusrapporter i forhold til handleplanen. Statusrapporterne skal sendes til kommunen hver 14. dag i dispensionsperioden.
- 5) Der er ikke anvendelsesbegrænsninger forbundet ved brug af vandet, men vandværket skal orientere forbrugerne om drikkevandets indhold af pesticider og nedbrydningsprodukter af pesticider i forbindelse med den generelle information til forbrugerne om dispensationen, herunder baggrunden for dispensationen, betingelser for dispensationen samt vandværkets handlinger. Vandværket skal desuden fremlægge de analyseresultater, der fremkommer i dispensionsperioden, på vandværkets hjemmeside.
- 6) Inden boring DGU 155.2124 atter indgår i drikkevandsproduktionen skal det ved analyse dokumenteres, at de mikrobiologiske parametre overholder kravværdierne.
- 7) Den nye boring (DGU 156.737) må ikke indgå i drikkevandsproduktionen, før kommunen har givet tilladelse hertil.
- 8) I dispensionsperioden skal drikkevandet ved forbrugers taphane og vandet i de boringer, der indgår i drikkevandsproduktionen, analyseres for nedennævnte pesticider/nedbrydningsprodukter af pesticider med nedennævnte hyppigheder. Hyppighederne er minimumsfrekvenser. Det står vandværket frit for at øge hyppighederne.

	Ved forbrugers taphane	Hver boring, der indgår i drikkevandsproduktionen
N, N-dimethylsulfamid (DMS)	Hver 14. dag	Hver 14. dag
Desphenyl-chloridazon	Hver 14. dag	Hver 14. dag
Methyl-desphenyl-chloridazon	Hver 14. dag	Hver 14. dag
Pentachlorphenol	Hver 14. dag	Hver 14. dag
2,6-Dichlorphenol	Hver 14. dag	Hver 14. dag
2,4-Dichlorphenol	Hver 14. dag	Hver 14. dag

¹ Bekendtgørelse nr. 972 af 21. juni 2022 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg.

- 9) Prøverne skal udtages af certificerede personer, og der skal anvendes et af DANAK akkrediteret laboratorium til de pågældende analyser. Analyseresultater skal afrapporteres i henhold til de gældende regler og tillige sendes pr. mail til Ørbæk Vandværk og Nyborg Kommune, så snart resultaterne foreligger.

Høring

Udkast til dispensation er 23. august 2022 sendt i høring hos vandværket og vandværkets rådgiver. Vandværkets rådgiver har i mail af 23. august 2022 meddelt, at rådgiver ikke har bemærkninger til dispensationen, og vandværket har 25. august telefonisk meddelt, at vandværket ikke har bemærkninger til dispensationen.

Venlig hilsen

Irene Reinholt Andersen
Dyrlæge

Kopi sendt til:

Miljøstyrelsen
Styrelsen for Patientsikkerhed
Fødevarestyrelsen
Ørbæk Vandværks rådgiver (WSP)

Sagsbehandling

Årsag til dispensation, parameter, resultater (jf. § 18, stk. 1 nr. 1-2 i drikkevandsbekendtgørelsen)

I prøve udtaget 7. juli 2022 på afgangsledningen fra Ørbæk Vandværk blev påvist et indhold af DMS på 0,26 µg/l, mens der i en prøve udtaget samme dag på ledningsnettet blev fundet 0,21 µg DMS pr. l. Prøven viste tillige indhold af andre pesticider/nedbrydningsprodukter af pesticider, men under de højst tilladelige værdier. Der er derfor også stillet krav om undersøgelse for disse stoffer i dispensationsperioden.

På grundlag af ovennævnte resultater har Ørbæk Vandværk i mail af 13. august 2022 til Nyborg Kommune søgt om dispensation fra drikkevandskvalitetskravet for DMS.

Vandværket er på nuværende tidspunkt ikke forbundet med andre vandværker og har derfor ikke umiddelbart mulighed for at fremskaffe en anden vandforsyning. Efter samråd med Styrelsen for Patientsikkerhed har Nyborg Kommune besluttet at give dispensation fra kvalitetskravet for DMS i drikkevand.

DMS er tidligere fundet i drikkevandet på Ørbæk Vandværk i niveauer over kravværdien, dog i lavere niveau end i prøverne udtaget 7. juli 2022. I perioden 2019 til sommeren 2022, hvor DGU 155.2124 indgik i drikkevandsproduktionen, var der ikke overskridelse af kravværdien for DMS. Boringen blev imidlertid taget ud af drift i sommeren 2022, da boringen begyndte at levere vand med et sandindhold (silt), som tilstoppede vandværkets filtre. Da denne boring, hvori der aldrig er påvist pesticider, blev taget ud af drikkevandsproduktion i sommeren 2022, resulterede det i et DMS-indhold over kravværdien.

Af Miljøstyrelsens hjemmeside fremgår bl.a. følgende om DMS: "DMS er et nedbrydningsprodukt, der kan stamme fra to forskellige moderstoffer. De to moderstoffer, tolylfluorid og dichlorfluorid, har været anvendt som biocid, bl.a. i træbeskyttelse og maling. Desuden har tolylfluorid været anvendt som pesticider til en række frugter fra jordbær over tomat til frugttræer samt i prydblomsterplanter.

Efter 2007 har stofferne ikke været brugt som pesticider, og de bruges heller ikke længere i træbeskyttelsesmidler mod svamp. Danmarks Farve- og Limindustri har oplyst, at deres medlemmer heller ikke længere bruger stofferne i maling. Ligeledes oplyser Dansk Erhverv, at deres importører ikke har kendskab til, at stoffet anvendes i produkter på det danske marked".

Oplysninger om Ørbæk Vandværk (jf. § 18, stk. 1 nr. 4 i drikkevandsbekendtgørelsen)

Ørbæk Vandværk har en indvindingstilladelse på 350.000 m³ årligt. Vandværket har i gennemsnit af de sidste 3 år indvundet 285.551 m³ vand årligt, hvilket svarer til ca. 780 m³ dagligt. Vandværket forsyner ca. 1.000 husstande, herunder bl.a. 1 skole, 1 plejehjem samt 3 fødevarevirksomheder.

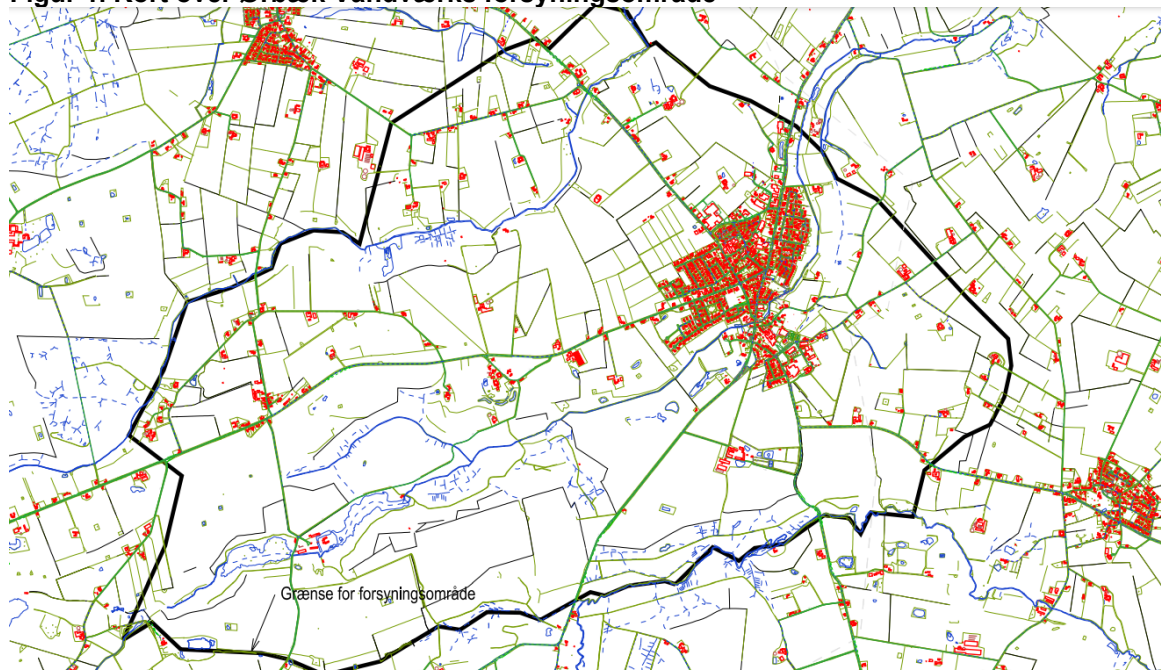
Ørbæk Vandværk har flere indvindingsboringer, men pga. indhold af pesticider (herunder DMS) indgår flere af boringerne ikke længere i drikkevandsproduktionen. For at øge forsyningssikkerheden har vandværket derfor søgt tilladelse til at etablere en ny boring. Boringen (DGU 156.737) er etableret og renpumpet i uge 31, 2022. Efter renpumpning er udtaget prøve af vandet fra boringen til analyse for bl.a. de pesticider, nedbrydningsprodukter af pesticider og PFAS-forbindelser, der er angivet i drikkevandsbekendtgørelsen. Stofferne blev ikke påvist. Der skal herefter foretages en prøvepumpning fra boringen og etableres en vandledning ind til vandværkets behandlingsanlæg, hvorefter boringen - efter indhentet tilladelse fra Nyborg Kommune - kan indgå i drikkevandsproduktionen.

Vandværket har 2 boringer, der leverer vand i dispensationsperioden. Begge boringer indvinder vand fra et sandmagasin (KS2 = kvartært sandlag nummer 2). Der er fundet DMS i begge boringer.

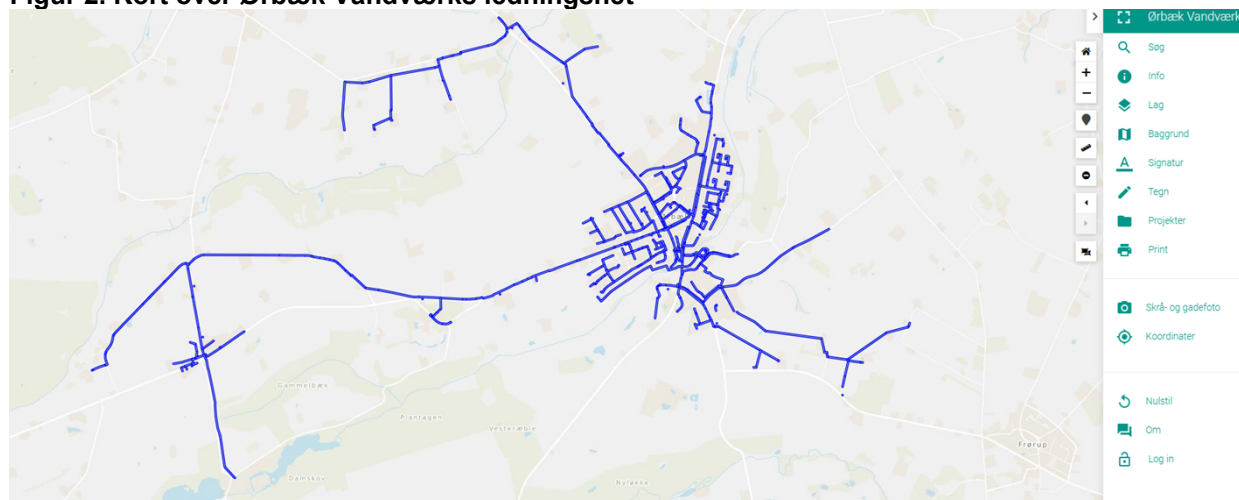
Vandværket har derudover en boring (DGU 155.2124), jf. ovenfor, som indvinder vand fra kalkmagasinet. Der er aldrig fundet pesticider i denne boring. Vandværket har oplyst, at boringen om muligt vil blive renoveret, så den atter kan inddrages i drikkevandsproduktionen.

Ørbæk Vandværks forsyningsområde fremgår af figur 1, mens figur 2 viser kort over vandværkets ledningsnet. På kortet over ledningsnettet på vandværkets hjemmeside er det muligt at søge på adresser mv. Vandværkets boringer, indvindingsopland, nitratfølsomt indvindingsområde og indsatsområde fremgår af figur 3. Den nye boring (DGU 156.737) er ikke afmærket på kortet.

Figur 1. Kort over Ørbæk Vandværks forsyningsområde

Figur 2. Kort over Ørbæk Vandværks ledningsnet

Figur 3. Boringer (mærket med DGU-nummer), indvindingsoplande (afgrænset ved blå streg), nitratfølsomt indvindingsområde og indsatsområde (afgrænset ved fed, sort streg)

Udtalelse fra Styrelsen for Patientsikkerhed

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest har i mail af 19. august 2022 udtalt følgende: "Vedr. dispensationsansøgning for DMS fra Ørbæk Vandværk. Styrelsen for Patientsikkerhed kan vedrørende de sundhedsmæssige effekter af DMS oplyse, at den sundhedsmæssige acceptable daglige indtagelse fra drikkevand i en vurdering fra Miljøstyrelsen er udregnet til at være 60 µg/l for voksne og 10 µg/l for børn (jvf. Miljøstyrelsens notat 'Sundhedsmæssig vurdering af DMS' af 04.06.18).

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Vest vurderer på det foreliggende grundlag, at indtag af drikkevand indeholdende pesticid DMS i de koncentrationer, der er fundet i aktuelle vandforsyning ikke udgør en akut sundhedsmæssig risiko. Styrelsen for Patientsikkerhed vil ud fra et sundhedsmæssigt forsigtighedsprincip anbefale, at drikkevandet bringes til at overholde drikkevandsbekendtgørelsens drikkevandskriterier for pesticider, men har ingen sundhedsfaglige indvendinger mod den foreslåede dispensation for DMS" (i.e. højst 0,4 µg DMS pr. l).

Kommunens vurdering og tilsynsforpligtigelse (jf. § 18, stk. 3 i drikkevandsbekendtgørelsen)

Da Ørbæk Vandværk ikke har mulighed for at finde en hurtig løsning på forbedring af vandkvaliteten, har Nyborg Kommune besluttet at give vandværket dispensation fra drikkevandskvalitetskravet for DMS.

Dispensationen gælder til 1. november 2022. Det er kommunens vurdering, at det i dispensationsperioden er muligt at finde en løsning på forbedring af vandkvaliteten. Kommunen vil løbende føre tilsyn med de forbedrende tiltag for at fastslå, om der er gjort tilstrækkelige fremskridt, bl.a. ved gennemgang af vandværkets statusrapporter i forhold til handleplanen. Det bemærkes, at det af handleplanen skal fremgå, hvorledes Ørbæk Vandværk fremover vil sikre forsyning med vand af tilfredsstillende kvalitet. Herunder bør vandværket overveje, om dette kan sikres ved etablering af flere borer og forbindelsesledning til andet vandværk.

Klagevejledning

Klagemyndighed og klageberettigede

Kommunens afgørelse kan iht. § 32 i drikkevandsbekendtgørelsen påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet efter reglerne i vandforsyningslovens kapitel 13². Klageberettigede er ansøger og enhver, der må antages at have individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, jf. § 75, stk. 1 og § 80 stk. 1 i vandforsyningsloven.

Bestemmelser fastsat i lovgivningen kan ikke påklages.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt, jf. § 77 i vandforsyningsloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal dermed have modtaget klagen senest 22. september 2022.

Indgivelse af klage

En klage over denne afgørelse skal ske til Miljø- og Fødevareklagenævnet ved brug af Klageportalen. Adgangen til Klageportalen sker via <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenævnet/kontakt/>. Vejledning om, hvordan man logger på og anvender Klageportalen, findes ved at følge dette link. Bl.a. korte videovejledninger, "spørgsmål og svar" samt telefonnummer og e-mailadresse til supportfunktionen i klagenævnet.

Fritagelse for brug af Klageportalen

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Nyborg Kommune. Kommunen videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Gebyr

Klagenævnets behandling af klagen koster et gebyr. Størrelsen af gebyret fremgår af Klageportalen. Gebyret betales med betalingskort via Klageportalen eller via indbetalingskort sendt fra klagenævnet. Behandlingen af klagen i nævnet vil først begynde, når nævnet har modtaget gebyret. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt, jf. vandforsyningslovens § 81.

IRA, 25.08.2022

² Lov nr. 299 af 8. juni 1978 om vandforsyning m.v. meddelt i lovbekendtgørelse nr. 602 af 10. maj 2022.